

Výklad – pracovní list (dyslektici bez **modrých** částí)

Smog

Smog je obecné označení pro chemické znečištění atmosféry. Existují dva jeho základní druhy. Oba druhy, charakteristické zejména pro městské a průmyslové oblasti, jsou nebezpečné nejen člověku, ale i jeho okolí.

Slovo smog vzniklo ze spojení anglických označení pro kouř a mlhu (smoke, fog). Jedná se o chemické znečištění ovzduší, které má na svědomí člověk. Jeho součástí bývá takzvaný přízemní ozon, díky kterému je někdy možné pozorovat smog jako namodralý opar. Obecně se dělí na dva typy.

Letní smog, jinak známý také jako smog oxidační, losangeleský či fotochemický, vzniká spalováním kapalných a plynných paliv za vysoké teploty. Jeho hlavním původcem je tedy především automobilová doprava. Má silné oxidační, toxické a dráždivé účinky.

Zimní neboli londýnský smog, vzniká sloučením mlhy s oxidy síry a dalšími látkami, které se tvoří spalováním. Proto se tento typ objevuje zejména v městské zástavbě v zimních měsících, kdy lidé nejvíce topí. Zesilují jej navíc inverze, kdy teplota stoupá s nadmořskou výškou a nedochází k vertikálnímu proudění vzduchu.

Jeho škodlivost je vyšší o přítomnost popílku, jenž umožňuje snadný přenos škodlivin do plic. V třetí čtvrtině sedmdesátých let trápil zimní smog také Československo. Zejména v pánevních oblastech na Mostecku a Ostravsku. V devadesátých letech se situace zlepšila.

Smog je neoddiskutovatelně zdraví škodlivý. U lidí může jeho následkem docházet k dýchacím potížím, pálení očí, malátnosti, problémům s kůží či ke snížení obranyschopnosti organismu. Nejde ovšem jen o člověka. Ozon totiž výrazně narušuje funkci buněk, což vede ke skomírání nejrůznějších organizmů.

Otázky k textu:

1. Napiš osnovu textu (z každého odstavce vyber nejdůležitější myšlenku):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

2. Napiš, co je cílem tohoto textu:

3. Najdeš v textu slova s citovým zabarvením?

4. Napiš krátký úvod, nebo závěr k tomuto výkladu. Vyber si jednu z možností:

5. Vyhledej v textu odborné názvy a podle typu zapiš do tabulky:

českého původu		cizího původu	
jednoslovné	sousloví	jednoslovné	sousloví
<i>Vzor: síra</i>	<i>nadmořská výška</i>	<i>inverze</i>	<i>smog oxidační</i>

ZDROJE:

[1] LANG, Václav. Smog [online]. [cit. 2.12.2012]. Dostupný na www: <http://tema.novinky.cz/smog>